



NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

Eljárásrend

a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban

(követendő járványügyi és infektókontroll szabályok)

2020. december 23.

Az eljárásrend a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a bejelentendő fertőző betegségekkel kapcsolatos szabályokat tartalmazó 1. számú mellékletének struktúráját követi. Az egyes témakörök a gyakorlati alkalmazás érdekében külön mellékletekben kerülnek részletesebben kifejtésre.

1. Kórokozó

A SARS-CoV-2 vírus és a COVID-19 fertőzés legfontosabb jellemzőinek leírása az 1. sz mellékletben található.

2. Teendők a beteggel:

2.1. A fertőző betegség bejelentése a járványügyi nyilvántartási rendszerbe:

A következő esetekben kell a bejelentést megtenni:

- az esetdefiníció szerinti gyanús vagy igazolt beteg
- közösségi járvány (pl. szociális otthonban, köznevelési intézményben, fekvőbeteg ellátnál)

A bejelentést a **betegellátó (házi orvos vagy járó/fekvőbeteg-ellátó)** 24 órán belül teszi meg a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) által működtetett Országos Szakmai Információs Rendszer (OSZIR) Járványügyi Szakrendszer Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerébe.

Nyilvántartás módja, folyamata:

1. OSZIR fertőző beteg jelentő lap kitöltése a betegellátó által (BNO: igazolt: U0710, gyanús: U0720)
2. Változások (pl. kórházba kerül vagy távozik; gyógyul vagy meghal) rögzítése az kijelentő lapon a betegellátó által
3. Betegségeset létrehozása a hatóság által
4. Eset lezárása szolgáltató és hatóság által is

A jelentő lapokon minden mező kitöltendő (telefonszám is)!

A korábbi eljárásrendek részletes jelentési leírása továbbra is érvényben van, azzal a kivétellel, hogy a fekvőbeteg-ellátó intézményeknek a 3.sz mellékletben szereplő Excel táblázatot a továbbiakban nem kell küldeni a fertozo@nnk.gov.hu e-mail címre. Ezt a táblázatot a továbbiakban a bejelentett nosocomialis COVID-19 járványokra vonatkozóan kell vezetni és

aktualizálni, valamint naponta 14 óráig feltölteni az adott nosocomiális járvány OSZIR bejelentéséhez.

2.1.1. A járványügyi surveillance során alkalmazandó esetdefiníció¹

A surveillance esetdefiníció célja, hogy a járványügyi szakterület számára egységes kritériumrendszert biztosítson, és nem célja, hogy az egészségügyi szolgáltatók ez alapján állítsanak fel klinikai (irány) diagnózist. Ennek megfelelően az orvos (házi orvos, kezelő orvos) és/vagy a népegészségügyi hatóság dönthet úgy, hogy a járványügyi surveillance esetdefiníció klinikai kritériumában nem szereplő tüneteket mutató beteget COVID-19 fertőzésre gyanúsnak tekint. A COVID-19 fertőzés során lehetségesen előforduló, egyéb tüneteket az 1. sz. melléklet részletezi.

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkeznek az alábbi tünetek² közül legalább kettő:

- száraz köhögés
- láz
- nehézlégzés
- hirtelen kezdetű szaglásvesztés, ízérzés hiánya vagy ízérzés zavara

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi kettő epidemiológiai kapcsolat közül legalább egy fennáll:

1. A tünetek kezdetét megelőző 14 napon **szoros kapcsolatban** volt COVID-19 fertőzött személlyel. (Ez a lappangási idő.)
2. A tünetek kezdetét megelőző 14 napon olyan bentlakásos szociális/egészségügyi **intézmény** lakója vagy dolgozója volt, ahol az új koronavírus szempontjából veszélyeztetett személyeket gondoznak
3. Olyan területen járt vagy él, ahol a WHO weekly epidemiological report alapján fennáll a közösségi terjedés - <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports> - community transmission

Laboratóriumi kritérium:

1. SARS-CoV-2 nukleinsav kimutatása klinikai mintában vagy
2. SARS-CoV-2 antigén kimutatása klinikai mintában

Az esetek osztályozása

- **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

ÉS

¹ Az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ által 2020. május 29-én kiadott európai járványügyi surveillance esetdefiníció alapján

² További kevésbé specifikus tünetek közé tartozhat a fejfájás, hidegrázás, izomfájdalom, fáradékonyság, hányás és/vagy hasmenés

fennáll az epidemiológiai kapcsolat

- **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesül legalább az egyik laboratóriumi kritérium

2.2. Elkülönítés: a gyanús és a megerősített eset elkülönítése kötelező

- a) A gyanús, enyhe tünetekkel bíró beteg otthoni elkülönítésére az egészségügyi szolgáltató (alapellátás, járóbeteg szakellátás) utasítása alapján kerül sor. A SARS-CoV-2 kimutatására irányuló gyorsteszt vagy PCR laboratóriumi vizsgálat pozitív eredménye esetén kerülhet sor indokolt esetben határozattal történő hatósági intézkedésre.
- b) **Amennyiben COVID-19 fertőzöttnek enyhe tünetei vannak, és otthonában a megfelelő elkülönítése megoldható, akkor otthonában/tartózkodási helyén kerül elkülönítésre.** A tünetek esetleges későbbi progressziójának, a beteg állapota romlásának időben történő észlelése érdekében az otthoni elkülönítés során a kockázati csoportba tartozó személyek állapotának folyamatos figyelemmel kísérése szükséges. A kórházba utalás szükségességéről a kezelőorvos eseti alapon dönt a klinikai megjelenés (lásd még 1.sz melléklet), a szupportív terápia szükségessége, a rizikó faktorok jelenléte, az otthoni körülmények (pl. kockázati csoportba tartozó családtag) alapján.
- c) Amennyiben a **beteg állapota miatt kórházi ellátást igényel,** illetve az otthoni elkülönítése nem megoldható, akkor az aktuális beutalási rend szerint történik a beteg intézményi elhelyezése és elkülönítése.

Az izoláció megszüntetésének feltételeit az 5. sz. melléklet tartalmazza.

2.3. Diagnosztikus mikrobiológiai vizsgálatok

1. SARS-CoV-2 Ag gyorsteszt:

- **pozitív → nincs szükség további vizsgálatra, igazolt a fertőzés**
- **negatív vagy kétes → PCR**

2. SARS-CoV-2 PCR vizsgálat:

- **pozitív → nincs szükség további vizsgálatra, igazolt a fertőzés**
- **negatív → ha a gyanú fennáll, előző mintavétel után legalább 48 óra múlva ismételt mintavétel**

A SARS-CoV-2 PCR vizsgálatot végző laboratóriumok (mind az NNK által kijelölt, mind a többi, akár térítéses vizsgálatot végző laboratóriumok) kötelesek az általuk végzett vizsgálat eredményét - függetlenül annak pozitív, negatív vagy kétes minősítésétől – interfészen keresztül - feltölteni az OSZIR Mikrobiológiai alrendszerébe.

A légúti minta vételére, illetve a mintatípusokra vonatkozó útmutató a 4. sz. mellékletben található. A betegek kórházi elbocsátásának és az elkülönítés feloldásnak szabályait az 5. sz. melléklet tartalmazza.

SARS-CoV-2 Ag teszt alkalmazása esetén:

Amennyiben a teszt eredménye negatív, a másik ornyílásból és a garatból SARS-CoV-2 PCR vizsgálatra mintát kell venni és be kell küldeni a kitöltött beküldő lap kíséretében a területileg

illetékes laboratóriumba. A beküldő lapon rögzíteni szükséges a gyorsteszt típusát és a leolvasott eredményt.

A SARS-CoV-2 Antigen tesztet végző közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók kötelesek az általuk végzett Ag gyorsteszt eredményét – függetlenül annak pozitív, negatív vagy nem értékelhető eredményétől – az NNK által kiadott egységes adatgyűjtő excel táblázatban rögzíteni. A magánszolgáltatók által illetve a nem központi beszerzésből végzett gyorsteszt eredményét az OSZIR fertőző beteg bejelentő rendszerébe kell rögzíteni.

2.3.1. Laboratóriumi vizsgálat szükségessége COVID-19 fertőzésre gyanús betegnél

Az egészségügyi ellátórendszerben **COVID-19 fertőzésre gyanús betegnél** - az esetek felismerése céljából - SARS-CoV-2 vírus kimutatására irányuló SARS-CoV-2 Ag gyorsteszt vagy PCR vizsgálat kezdeményezése indokolt.

A vizsgálatot az alábbi – kiemelt klinikai és/vagy járványügyi jelentőségű - esetekben kötelező elvégezni:

- Olyan betegnél, akinél az alábbi tünetek közül - hirtelen kezdődően - legalább egy fennáll: köhögés, láz ($\geq 38^{\circ}\text{C}$), nehézlégzés, vagy akinél hirtelen kezdetű szaglászvesztés, az ízérvés hiánya vagy zavara jelentkezik, VAGY akinél fennáll COVID-19 fertőzésre jellemző radiológiai eltérés, VAGY akinél az orvos COVID-19 fertőzés fennállását gyanítja

ÉS

- Az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:
 - a beteg a tünetek kezdetét megelőző 14 napban olyan, az új koronavírus fertőzéssel érintett más országban vagy más ország olyan területén tartózkodott vagy járt, ahonnan összefüggő eseteket (halmozódást/járványt) vagy közösségi terjedést jelentettek,
- VAGY
- a beteg a tünetek kezdetét megelőző 14 napban szoros kapcsolatban volt új koronavírussal megerősítetten fertőzött személlyel,
- VAGY
- a beteg járóbeteg-szakellátásra vagy fekvőbeteg-ellátásra szorul bármilyen okból,
- VAGY
- a beteg közvetlen betegellátásban résztvevő egészségügyi dolgozó,
- VAGY
- a beteg a tünetek kezdetét megelőző 14 napban olyan bentlakásos intézmény lakója vagy dolgozója volt, ahol kockázati csoportba tartozó személyeket gondoznak

2.4. Infekciókontroll óvó-védő rendszabályok a betegellátás során (alapelvek)

Az infekciókontroll óvó-védő rendszabályok alapelvei, valamint a részletes előírások a 6. sz. mellékletben található. A szociális intézményekre vonatkozó infekciókontroll előírások a 2. számú mellékletben található.

3. Teendők a beteg környezetében

3.1. A COVID-19 fertőzöttel kontaktusba kerül személyek:

Aki igazolt COVID-19 beteggel a tünetek megjelenése vagy tünetmentes fertőzötteknél a mintavétel napja előtti 2 két napban a 7. melléklet szerinti szoros kontaktusba került az alábbi helyszíneken:

- családi környezetben (egy háztartás közös konyha és fürdőszoba)
- köznevelési intézményben az érintett közösségben
- egészségügyi intézményben, illetve egészségügyi ellátás során az érintett közösségben
- szociális intézményben az érintett közösségben

azt 10 napra járványügyi megfigyelés alá kell helyezni.

Közösségi járvány gyanújának felmerülésekor vagy azonosított járvány kapcsán kontaktuskutatást kell végezni. A kontaktuskutatás további szabályai, valamint az expozíció mértéke a 7. sz. mellékletben található.

3.2. Járványügyi érdekből végzett, nem betegeknel történő mikrobiológiai vizsgálat:

Kötelező: az egészségügyi ellátórendszerben és a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátott/gondozott vagy dolgozó tünetmentes szoros kontaktoknál. SARS-CoV-2 Ag gyorsteszt a kontakttá minősítés felmerülésekor:

1. SARS-CoV-2 Ag gyorsteszt:

- pozitív → nincs szükség további vizsgálatra, igazolt a fertőzés
- negatív vagy kétes → PCR

SARS-CoV-2 PCR vizsgálat:

- pozitív → nincs szükség további vizsgálatra, igazolt a fertőzés
- negatív → 10. napon ismételt PCR vizsgálat

Amennyiben az egészségügyi ellátórendszerben és a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátott/gondozott vagy dolgozó kéri a COVID-19 betegséggel összefüggő járványügyi megfigyelés esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló 409/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet alapján a járványügyi megfigyelés alóli felmentést, akkor a megfigyelés elrendelésekor végzett vizsgálat elmaradhat, és a kormányrendelet szerint, a kontaktust követő, 4. -és 6. napon történjen PCR-ra mintavétel. Az egészségügyi/szociális ellátórendszerben a karantén alóli felmentéstől függetlenül a közvetlen betegellátáshoz történő visszatérés feltételeként a 10. napon is történjen PCR mintavétel.

3.3. Járványügyi megfigyelés:

A 3.1. pontban leírtak alapján azonosított **tünetmentes szoros kontaktokat**, akik az új koronavírus tekintve megerősített beteggel **szoros kapcsolatba kerültek** az utolsó találkozástól (az igazolt fertőzött elkülönítésétől) számított 10 napra járványügyi megfigyelés alá kell helyezni a betegségre jellemző láz és légúti tünetek esetleges megjelenésének azonnali észlelése érdekében. A **szoros kontaktok otthonukban kerülnek járványügyi megfigyelésre**, amennyiben erre lehetőség van. Az intézkedést a kontakt személy egyedi körülményeire adaptáltan kell meghozni olyan módon, mellyel biztosítható a fertőzés további terjedésének megelőzése.

A szoros kontaktoknak minősített személyek a COVID-19 betegséggel összefüggő járványügyi megfigyelés esetén alkalmazandó egyes szabályokról szóló 409/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet alapján kérhetik a karantén alóli felmentést.

Azon személyek esetén, akik az elmúlt 6 hónapban igazoltan átestek koronavírus fertőzésen, járványügyi intézkedés nem szükséges.

Az otthonában elkülönített, enyhe tüneteket mutató beteg családi szoros kontaktjai elkülöníthetők ugyanabban az ingatlanban (házban, lakásban), ha ennek feltételei biztosítottak.

Amennyiben az otthonában elkülönített beteg családi kontaktjaitól oly módon különíthető el, hogy az a továbbiakban nem minősül szoros kontaktusnak, (külön helyiségek, mellékhelyiség használata, külön étkezés stb.) akkor a járványügyi megfigyelés időtartamát az utolsó együtt töltött naptól kell számítani. Ha a járványügyi megfigyelés/zárlat alatt a COVID-19 megbetegedésre jellemző **klinikai tünetek jelentkeznek, akkor laboratóriumi vizsgálattal kell igazolni** a COVID-19 fertőzést, és a kontakt személyt megerősített esetnek kell minősíteni, és az ott leírtak szerint kell eljárni.

A járványügyi megfigyelés/zárlat leteltekor nem kell az intézkedés alá vont személynél laboratóriumi vizsgálatot végezni.

Az alkalmoszerű kapcsolatba került személyek esetén nincs szükség a hatóság által elrendelt járványügyi megfigyelésre, azonban a kontaktok figyelmét fel kell arra hívni, hogy az utolsó expozíciót követő 10-napig, a COVID-19 fertőzésre jellemző tünetek kialakulását önmaguk ellenőrizzék.

3.4. Posztexpozíciós profilaxis: -

3.5. Fertőzőforrás-kutatás: kötelező

3.6. Terjesztő közeg felderítése:-

A fenti eljárásrend az Egészségügyi Világszervezet (WHO) és az Európai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ (ECDC) ajánlásai és előírásai alapján került összeállításra, a nemzetközi szervezetek ajánlásainak változása esetén az eljárásrend frissítésre kerül.

2020. december „30.”

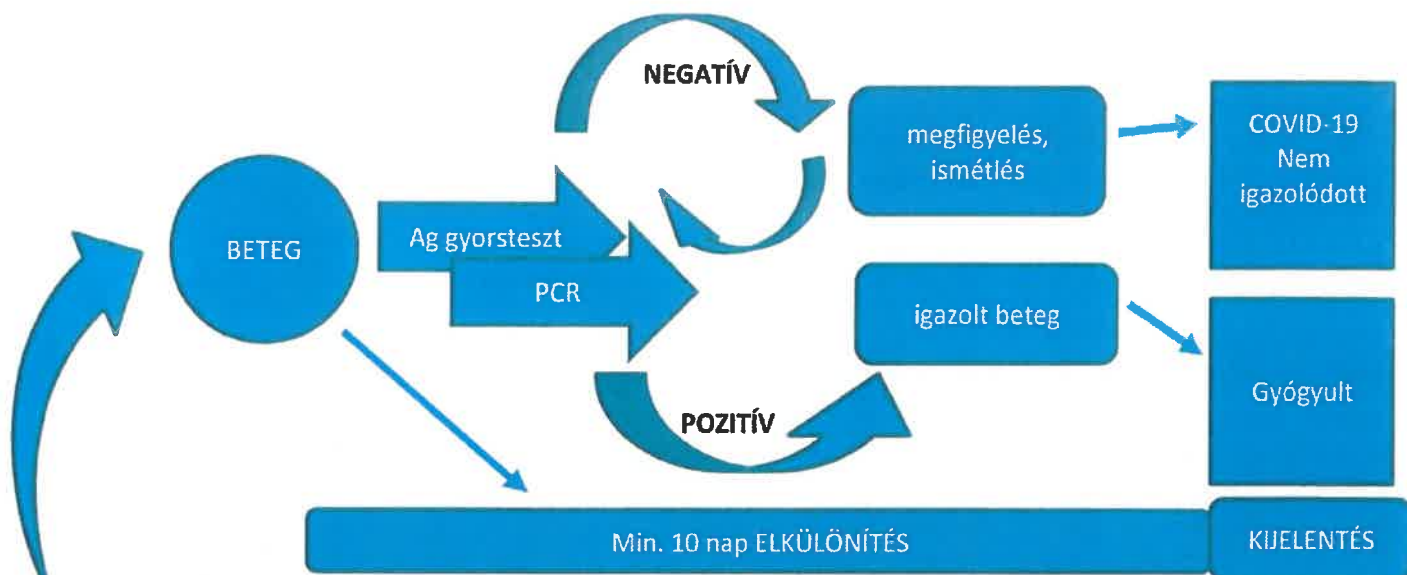

Dr. Müller Cecília
országos tisztifőorvos

2020. december „30.”

Jóváhagyom:


Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

FOLYAMATÁBRA



Ha a beteg egészségügyi vagy szociális otthoni dolgozó a kijelentéshez szükséges egy negatív gyorsteszt. Egyéb esetekben az igazolódás után nem kell több laboratóriumi vizsgálatot végezteni.

